

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

Vår referanse:
Dato: 17.11. 2017

Svar på høring om endring av forskrift om grasrotandel

Norges idrettsforbund (NIF) takker for anledningen til å komme med innspill vedrørende forslag til endring av grasrotforskriften.

NIFs høringsuttalelse omtaler tre forhold:

- Endring av prosentandelene i grasrotandelen og innlemmelse av Ekstra-spillet.
- Endring i hvilke organisasjoner som kan være grasrotmottaker.
- Endring av formålsbestemmelsen og i mottakers rett til fri bruk av midlene.

1. Endring av prosentandelene for grasrotandelen og innlemmelse av Ekstra-spillet i ordningen

NIF støtter, etter en totalvurdering, forslaget beskrevet i § 2 om endret beregningsmåte for grasrotandelen og innlemmelse av Ekstra-spillet i ordningen. NIF forutsetter at endringene ikke vil påvirke størrelsen på fremtidige tilskudd gitt over hovedfordelingens post 5.

NIF støtter endringen da denne bygger opp under enerettsmodellen og dagens pengespillpolitikk hvor målet er å minimalisere problemspilling, og hvor overskuddene tildeles gode formål.

NIF mener likevel at det kan stilles spørsmål ved om en øking i grasrotandelen fra fem til syv prosent faktisk påvirker spillerens lojalitet. Det kan også anføres at en trolig ville fått en enda bedre fordeling av midler til idrettslagene, ved å tildele mer som lokale aktivitetsmidler og til lokale idrettsanlegg, enn ved å prioritere grasrotandelen.

Basert på 2016-omsetningen antar NIF at grasrotandelen vil øke i størrelsesorden 150 millioner kroner, mens Norsk Tippings overskudd reduseres tilsvarende. Heller ikke for idretten samlet vil forslaget medføre noen store endringer, da idretten mottar omtrent samme andel av Norsk Tippings overskudd som fra grasrotmidlene.

Endringen vil imidlertid medføre at grasrottilskuddene til idrettslagene øker med rundt 90 millioner kroner, mens det vil være tilsvarende mindre å fordele via hovedfordelingen.

En styrking av idrettslagenes økonomi er i tråd med målene i Idrettspolitisk dokument.

NIFs hovedargumentet mot forslaget er at det trolig vil medføre at tilskuddene til breddeidrettsanlegg reduseres. Det er, som departementet er kjent med, allerede et stort etterslep på utbetaling av spillemidler til anlegg. En reduksjon i overføringene til anlegg vil føre til større etterslep, og lengere ventetid på utbetaling av spillemidler.

Anleggsfinansieringen vil komme under ytterligere press som følge av de fem nye lotteriene som snart skal lanseres. Disse kan ha en samlet netto omsetning på 1,5 milliarder kroner, noe som tilsvarer veksten i pengespillmarkedet de siste seks årene. De nye lotteriene vil utvilsomt ta markedsandeler fra Norsk Tipping og derigjennom ytterligere bidra til en reduksjon i tilskuddene til breddeidrettsanlegg.

Disse to forholdene aktualiserer NIFs mål om at det årlig må bevilges en milliard kroner til idrettsanlegg over statsbudsjettet.

Resultater fra det europeiske forskningsprosjektet SIVSCE viser at en vesentlig større andel av norske idrettslag opplever anleggssituasjonen som et problemområde enn de som opplever egen økonomiske situasjon som et problemområde. Dette er en endring sammenlignet med for eksempel idrettslagsundersøkelsen fra 2002 hvor samme andel av idrettslagene oppga anlegg og økonomi som det viktigste hinder å gi medlemmene et bedre tilbud.

2. Endring i hvilke organisasjoner som kan være grasrotmottaker.

NIF er i utgangspunktet positive til at det foretas en viss innstramming i hvem som kan motta grasrotmidler. NIF forutsetter at den varslede innstrammingen i hvem som kan motta grasrotmidler ikke vil berøre idrettslag og at alle idrettslag ut ifra sine vedtekter og formål oppfyller vilkårene for å motta grasrotmidler etter § 3.

I NIFs lovnorm (vedtekter) for idrettslag heter det:

«§ 1 Formål

- (1) *Idrettslagets formål er å drive idrett organisert i Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF).*
- (2) *Arbeidet skal preges av frivillighet, demokrati, lojalitet og likeverd. All idrettslig aktivitet skal bygge på grunnverdier som idrettsglede, fellesskap, helse og ærlighet.»*

Det følger av denne bestemmelsen at idrettslagenes formål er å drive idrett preget av frivillighet. Idrettslagene er eid av medlemmene og idrettslagenes eventuelle overskudd blir igjen i idrettslaget til felles beste for medlemmene.

NIF mener at det vil være negativt for grasrotandelens omdømme og publikumslojalitet dersom store grasrotmottakere, som for eksempel noen av eliteserieklubbene i fotball, skulle utelukkes fra å delta i ordningen.

Dersom det likevel innføres eventuelle begrensinger ber NIF departementet følge nøye med på effektene av disse. Det må fanges opp om det får store konsekvenser for spillvaner dersom mulighetene til å kunne gi grasrotandelen til favorittklubben blir borte. Dersom det etter endringen skjer en endring i retning av mer spill på utenlandske spillselskaper, bør departementet revurdere eventuelle endringer.

3. Endring av formålsbestemmelsen i § 1 og i mottakers rett til fri bruk av midlene etter § 5.

NIF støtter endringen i formålsbestemmelsen hvor det presiseres at grasrotmidler skal brukes på egen frivillig virksomhet i tråd med grasrotmottakers vedtekter og formål.

NIF mener § 5 første ledd kan presiseres. Dersom formålet er å vise til bestemmelser ut over de som fremgår av § 5 foreslås det at det henvises til disse direkte, eller at setningen presiseres slik at det er tydelig hvilke eventuelle øvrige begrensninger som legges på bruken av midler, eksempelvis ved at første ledd viser til, eller gjengir, formålet bak ordningen slik denne fremgår av § 1.

NIF mener at § 5 fjerde ledd introduserer en begrensning i hvordan grasrotandelen kan benyttes. Gitt de øvrige begrensninger i hvem som kan delta i ordningen, formålet bak ordningen, og de begrensningene som følger av § 5 annet og tredje ledd mener NIF avsnittet er unødvendig og anbefales fjernet.

For det tilfelle at § 5 fjerde ledd blir stående mener NIF det er viktig at bruken av grasrotmidler til lag som driver økonomisk aktivitet må klargjøres og at disse lagenes muligheter til å bruke grasrotmidler i øvrig virksomhet ikke begrenses. NIF ber om at dette presiseres i den endelige forskriften, i rundskriv

eller likende. For NIF er det viktig at Lotteri og stiftelsestilsynet har samme forståelse av bestemmelsen når de skal gjennomføre tilsyn mm. Det er viktig at idrettslagene får organisere sin virksomhet til det beste for idrettslaget på et fritt grunnlag, og at ikke innretningen på tilskuddsordninger påvirker dette.

En positiv effekt av grasrotandelen er etter NIFs syn den lojalitet grasrotandelen skaper hos spillerne. Dersom forskriften forhindrer enkelte idrettslag å bruke grasrotmidler fritt innenfor grasrotmottakers virksomhet og formål, kan dette gå på bekostning av spillers lojalitet. En slik endring vil kunne medføre at enkelte spillere heller velger å spille hos de utenlandske gamblingsselskapene enn hos Norsk Tipping.

NIF forutsetter at en harmonisering av regelverkene for grasrotandelen og momskompensasjonsordningen ikke medfører at idrettslag utelukkes fra ordningene.

Karen Kvalevåg
Generalsekretær

Torstein Busland
Anleggsrådgiver